

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ช่วงอายุแรกเกิดถึงหกปี เป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของคนเรา จนมีคำกล่าวว่าเป็นช่วงวัยทองของชีวิต ทั้งนี้เพราะเป็นช่วงที่พัฒนาการทุกด้านเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการพัฒนาความพร้อมด้านสังคมนิสัยที่จะส่งผลต่อบุคลิกภาพในอนาคต การพัฒนาความพร้อมด้านสังคมนิสัยเป็นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็กเพื่อจะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีเหตุผล มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักแก้ปัญหาเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข(สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 52)

ปัจจุบันวงการศึกษไทยได้ตระหนักเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้หันมาสนใจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและเรื่องของจิตใจกันมาก ดังปรากฏใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากสภาพแวดล้อม สังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การที่ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่ต่างกันไป สิ่งสำคัญคือครูต้องวิเคราะห์ให้ได้ว่า เด็กแต่ละคนมีวิธีการเรียนรู้อย่างไร เพื่อที่ครูจะได้จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็ก รวมถึงการประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ นิทานจึงเป็นแนวคิดที่สำคัญที่จะให้ครูเปลี่ยนแปลงมุมมองในการมองเด็ก อันจะส่งผลต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขและอยู่ร่วมกันในสังคมได้ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่านิทานเป็นเครื่องมือที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาความฉลาดทางสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กให้สูงขึ้น ดังคำกล่าวของ ฌ็อง-ฌัก กุแซง (2547 : 1) ได้กล่าวว่า นิทานนอกจากจะช่วยพัฒนาทักษะการฟัง การพูด ให้ความรู้ ความสนุกสนานจินตนาการแก่เด็กแล้ว นิทานยังช่วยฝึกสมาธิให้เด็กรู้จักสำรวมใจให้จดจ่ออยู่กับเรื่องที่ฟัง ซึ่งเป็นพื้นฐานการเตรียมความพร้อมด้าน การอ่านหนังสือ และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เด็กไปพร้อมกัน ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและอารมณ์ที่ดีตามมา และที่ผ่านมามีงานวิจัยพบว่านิทานทำให้เด็กฉลาดได้ กิจกรรมนิทานเป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสมเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการเด็กและช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีให้กับเด็กและเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้เด็กซึ่งสอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2548 : 32) ได้กล่าวไว้ว่า นิทานเป็นตำราของเด็กปฐมวัย เป็นสื่อที่ใช้ในการสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก สร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กทั้งทางด้านสังคม อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม ช่วยให้เด็กสามารถรับรู้ เข้าใจ ทำให้เด็กซึมซับและรับความรู้ไว้

จากเหตุผลที่นำเสนอข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้นิทานเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเล่นทานที่มีต่อพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นอนุบาล 3

1.3 สมมติฐาน

นักเรียนได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยการใช้นิทาน มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.4 ประโยชน์ของการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้นิทานที่มีประสิทธิภาพ

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ประชากรเป้าหมาย (Target Population) ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนวัดนาง อำเภอยะยง จัหวัดตรัง จำนวน 20 คน

1.5.2 เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ ประเด็นคุณธรรมที่มุ่งส่งเสริม มี 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความเมตตา ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเสียสละ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความพอประมาณ และด้านความสามัคคี

1.5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.3.1 ตัวแปรต้น : กิจกรรมการเล่นทาน

1.5.3.2 ตัวแปรตาม : พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม

1.6 นิยามศัพท์

1.6.1 คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจมนุษย์โดยผ่านประสบการณ์จากการได้สัมผัส ซึ่งจะแสดงออกมาจากการกระทำทางกาย วาจา และใจ ของแต่ละบุคคล เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผลในการประพฤติปฏิบัติและคิดในทางที่ถูกต้องดีงาม

1.6.2 จริยธรรม หมายถึง แนวทางประพฤติปฏิบัติที่ถือว่าถูกต้องดีงามและเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

1.6.3 นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาโดยอิงความจริงหรือจินตนาการ มีวัตถุประสงค์ให้ความสนุกสนาน ผ่อนคลายใจเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากเนื้อหาในนิทาน

1.6.4 ด้านความเมตตา หมายถึง การช่วยเหลือ การแบ่งปันของกินของใช้ให้เพื่อน การแสดงความรักต่อเพื่อนและสัตว์ ไม่ทำร้ายผู้อื่นและไม่ทำให้ผู้อื่นเสียใจ และการไม่รังแกเพื่อน

1.6.5 ด้านความซื่อสัตย์ หมายถึง พฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่แสดงออกในด้านการพูดความจริง ไม่พูดปด ตรงต่อเวลา ไม่ลักขโมย จริงใจต่อผู้อื่น และไม่แย่งหรือหยิบของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

1.6.6 ด้านความเสียสละ หมายถึง เป็นการเสียสละสิ่งของหรือทรัพย์สินของตนให้แก่ผู้ที่เดือดร้อน หรือต้องการความช่วยเหลือ การแบ่งปันเป็นคุณธรรมที่ช่วยให้เด็กจัดความเห็นแก่ตัวออกจากตนเอง และทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.6.7 ด้านความมีน้ำใจ หมายถึง พฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่แสดงออกในด้านความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง แต่เห็นอกเห็นใจ เห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทร เอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน

1.6.8 ด้านความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น

1.6.9 ด้านความสามัคคี หมายถึง พฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่แสดงออกในด้านความพร้อมเพรียง เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ร่วมมือกันทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

กรอบแนวคิดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยใช้นิทาน

